

Protokół kontroli

Jednostki kontrolowane:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Tczewie ul. Kopernika 1/3b,
2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Tczewie ul. Wojska Polskiego 6,
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Narkowach ul. Tczewska 21.

Ww. Placówki obsługiwane są przez Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie z siedzibą w Tczewie ul. Wojska Polskiego 6, zwane w dalszej części CAPOW.

Dyrektorem CAPOW w okresie objętym kontrolą była:

- P. Katarzyna Ellert: od dnia 1 września 2011 r. do dnia 31 maja 2015 r.,
w czasie nieobecności Pani Katarzyny Ellert wyjaśnień udzielała p. Stella Janczyńska
- osoba zastępująca,
- P. Elżbieta Protasiuk: od dnia 3 czerwca 2015 r. do nadal.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolujący:

- 1) Grażyna Antezak – członek Zarządu Powiatu Tczewskiego – pełniąca funkcję Przewodniczącego zespołu kontrolnego Zarządu Powiatu Tczewskiego, upoważnienie do kontroli BP.027.35.2015 z dnia 15 maja 2015 r.
- 2) Agnieszka Szwarc – psycholog - członek zespołu kontrolnego Zarządu Powiatu Tczewskiego, upoważnienie do kontroli BP.027.35.2015 z dnia 15 maja 2015 r.
- 3) Joanna Szola – pedagog – członek zespołu kontrolnego Zarządu Powiatu Tczewskiego, upoważnienie do kontroli BP.027.35.2015 z dnia 15 maja 2015 r.
- 4) Alicja Goertz-Czertak – pracownik socjalny – członek zespołu kontrolnego Zarządu Powiatu Tczewskiego, upoważnienie do kontroli BP.027.35.2015 z dnia 15 maja 2015 r.

Kontrolę prowadzono:

Od dnia 18 maja do dnia 8 czerwca 2015 r.

Okres objęty kontrolą:

Od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 8 czerwca 2015 r.

Zakres kontroli:

Sprawowanie opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

USTALENIA KONTROLI:

Ustaień kontroli dokonano na podstawie:

- 1) dokumentacji prowadzonej w CAPOW w Tczewie,
- 2) rozmów przeprowadzonych z pracownikami CAPOW oraz Dyrektorem p. Katarzyną Ellert,
- 3) danych z 27 ankiet przeprowadzonych wśród wychowawców zatrudnionych w CAPOW,
- 4) rozmów przeprowadzonych z dziećmi przebywającymi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 5) informacji pisemnych sporządzonych dla zespołu kontrolnego na temat rotacji wychowawców, współpracy CAPOW z organizacjami pozarządowymi.

USTALENIA KONTROLI

Działając na podstawie art. 38b ust. 1 i 2 oraz ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2015, poz. 332) Zarząd Powiatu Tczewskiego przeprowadził postępowanie kontrolne w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, obsługiwanych przez Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie. Przedmiotem kontroli był standard wychowania i opieki.

Na podstawie bezpośrednich rozmów z wychowawcami, pracownikami administracyjnymi i dyrektorem oraz na podstawie dokumentacji prowadzonej w placówce, danych sporządzonych dla zespołu kontrolnego, danych z ankiet, ustalono, że w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, pomiędzy poszczególnymi grupami wychowawców panuje atmosfera „walki” i rywalizacji, a nie współpracy. Wśród grupy wychowawców

zatrudnionych w CAPOW są wychowawcy, którzy są poza konfliktem, takich jest niewielu. Atmosfera pomiędzy pracownikami, nie pozostaje bez wpływu na wychowanków. Wychowawcy, w tym koordynatorzy tzw. sprawy dorosłych załatwiają w obecności wychowanków, narażając ich bezpośrednio, gdyż młodzi ludzie są świadkami nieprzyjemnej wymiany zdań pomiędzy wychowawcami. Takie zachowanie świadczy o braku profesjonalizmu. Ponadto, wychowawcy toczą między sobą dyskusje na temat funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych na portalach społecznościowych. Wymiana zdań, udostępnianie danego wpisu lub jego „lajkowanie” świadczą o poglądach poszczególnych użytkowników. Opinie wyrażane na portalu społecznościowym przez niektórych wychowawców, wykraczają poza „Kodeks etyki” obowiązujący w CAPOW.

Część wychowawców i pracowników administracyjnych zatrudnionych w CAPOW uważa, że aktualna sytuacja konfliktowa jest bardzo trudna. Niektórzy zadają sobie pytanie, jak mogło dojść do takiego zaognienia pomiędzy niektórymi grupami wychowawców. Pomędzy pracownikami występuje wiele nieudomówień, a nawet pomówień. Z rozmów prowadzonych z pracownikami CAPOW wynika, że największym problem pracowników jest konflikt pomiędzy nimi. Tylko nieliczni potrafili skupić się na wychowankach w pracy. Znaczna większość skupiała się w rozmowach na relacjach interpersonalnych pomiędzy pracownikami, co świadczyć może o zaawansowaniu sytuacji konfliktowej.

Część wychowawców uważa, że problem podziału pomiędzy pracownikami sięga czasu, kiedy w jednej placówce pracowali wychowawcy zatrudnieni na podstawie ustawy Karta Nauczyciela i na podstawie Kodeksu Pracy. Większość jest zgodna, że konflikt pogłębił się odkąd dyrektorem została p. Katarzyna Ellert. Niektórzy podział pomiędzy pracownikami wiążą z sympatyzowaniem konkretnej organizacji pozarządowej np. Stowarzyszeniu „Blżej Domu” albo Fundacji „Zielone Wzgórze”. Zdaniem niektórych pracowników Dyrektor Katarzyna Ellert miała faworyzować określoną grupę pracowników np. umożliwiając im awans lub przyznając im premie czy nagrody. Na uwagę zasługuje fakt, że duża część wychowawców czuła się niedoceniona. Brakowało im w kontakcie z dyrektorem pozytywnych informacji zwrotnych na temat ich pracy, pochwał za sukcesy.

Część wychowawców twierdziła z kolei, że Stowarzyszenie „Blżej Domu” działało na rzecz wybranych wychowanków tj. mieszkających przy ul. Kopernika w Tczewie oraz z I grupy przy ul. Wojska Polskiego 6, gdyż tam pracują członkowie Stowarzyszenia.

Zarówno odczucia jednej, jak i drugiej grupy są ważne i świadczą o podziale w zespołach wychowawczych.

Istotnym faktem, który ma miejsce wśród pracowników jest rotacja kadry wychowawczej. Dokonano analizy rotacji wychowawców i stwierdzono, że część zmian na stanowisku wychowawcy była uzasadniona, związana z pobytem pracownika na dłuższym urlopie, na dłuższym zwolnieniu lekarskim, z urlopem wychowawczym albo macierzyńskim lub inną losową sytuacją. Jednak była również rotacja kadry nieuzasadniona tj. związana z interesami poszczególnych pracowników i wynikała z braku porozumienia w zespole wychowawczym. Rotacja odbywała się w tym wypadku na prośbę/ z inicjatywy pracownika lub dyrektora. Zmiany na stanowisku wychowawcy dokonane w tym trybie, należy uznać za nieprawidłowe, gdyż nie uwzględniały one dobra dziecka, a jedynie interesy dorosłych.

W okresie objętym kontrolą, zmiany w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, były bardzo intensywne. Konieczność zmian wynikała z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Okres od stycznia 2012, to czas wielu zmian dla pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych. Jedną z nich było odejście od Karty Nauczyciela, ale też wprowadzenie małych placówek, w których tworzy się wychowankom namiastkę domu. Namiastkę domu np. w zakresie wyżywienia, które z założenia ma być przygotowywane przez wychowawców, wspólnie z wychowankami, tak, aby dzieci mogły jak w każdym domu przygotować się do samodzielności, tak aby nauczyły się gospodarować budżetem domowym, aby wiedziały gdzie najkorzystniej robić zakupy, aby nauczyły się oszczędzać media itp. Niestety nie udało się jeszcze tych zmian wprowadzić we wszystkich placówkach obsługiwanych przez CAPOW.

Oprócz rotacji kadry, pomiędzy placówkami dochodziło do przenoszenia dzieci. Podejmując decyzję o przenoszeniu dziecka, nie zawsze miał zastosowanie art. 108 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Taką sytuację pośrednio, umożliwiał nieprawidłowy zapis w skierowaniu dziecka do placówki – kierujący dziecko do CAPOW, a nie do konkretnej placówki opiekuńczo-wychowawczej (każda Placówka posiada odrębne zezwolenie Wojewody na funkcjonowanie).

Występująca rotacja kadry i wychowanków powoduje, że istnieje potrzeba pracy nad ugruntowaniem myślenia poszczególnych zespołów wychowawczych, iż pracują oni na rzecz wychowanków umieszczonych w danej placówce, z wychowawcami

przydzielonymi do tej placówki. Tylko wyjątkowo i sporadycznie dokonuje się zmian w zespołach dzieci i wychowawców. Stabilny zespół daje wychowankom poczucie bezpieczeństwa. Priorytetem w razie nieporozumień, powinno być rozwiązywanie sytuacji konfliktowej, a nie rozwiązywanie konfliktu przez przenoszenie jednej ze stron np. dziecka albo wychowawcy.

Znaczna część wychowawców uważa, że należy zwiększyć autonomię poszczególnych placówek opiekuńczo-wychowawczych, co może świadczyć o dobrym przygotowaniu wychowawców do zmian wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W toku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że nie są ustalone zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi, a w szczególności sposób przyjmowania, a następnie rozdysponowywania darowizn, czy to w formie voucherów, czy konkretnych wyjazdów. W dokumentacji brak jest informacji, dlaczego z danej aktywności skorzystały konkretnie te, a nie akurat inne dzieci.

Według Zespołu kontrolnego fakt, że Dyrektor CAPOW jest jednocześnie Prezesem Fundacji Zielone Wzgórze budzi wątpliwości co do bezstronności. Umieszczenie na oficjalnej stronie internetowej CAPOW informacji, że Fundacja „Zielone Wzgórze” wspiera CAPOW, bez informacji o Stowarzyszeniu „Blżej Domu”, które wykonuje podobne działania, jest nieprawidłowe.

Uwzględniając metody pracy opiekuńczo-wychowawczej w poszczególnych placówkach i grupach, zespół kontrolujący uznał, że nowozatrudniony dyrektor CAPOW powinien rozważyć w pierwszej kolejności zanalizowanie funkcjonowania Placówki w Narkowach, wykorzystując dotychczas przeprowadzone tam ankiety wśród dzieci oraz zapoznając się z protokołem z kontroli prowadzonej przez Wojewodę Pomorskiego.

WNIOSKI

1. W toku prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono istotnych zaniedbań wobec wychowanków ze strony wychowawców.
2. Konsekwencją różnych osobowości wychowawców jest ścieranie się różnych

poglądów na wychowanie, co przekłada się na różne priorytety w bezpośredniej pracy z dzieckiem. Część jako priorytet uznaje powrót dziecka do rodziny i kontakt z rodziną, kolejni za priorytet uznają edukację wychowanków, a jeszcze inni ich resocjalizację.

3. Placówki odkąd weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są w trakcie intensywnych przemian, zarówno o charakterze formalno-prawnym jak i merytorycznym.
4. Wśród kadry zatrudnionej w placówkach panuje konflikt, część kadry nie prowadzi ze sobą dialogu merytorycznego w relacji wychowawca-wychowawca, czy wychowawca -dyrektor. Pomiedzy kadra dochodzi do pomowien, obmawiania, plotkowania.
5. Dzieci są bezpośrednio lub pośrednio włączane w sprawy pomiedzy pracownikami.
6. Istniejący sposób organizowania posiłków w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Tezewie wymaga zmiany, poprzez likwidację kuchni, tak, aby dzieci w grupach przy ul. Wojska Polskiego 6, podobnie jak dzieci w placówce w Narkowach i przy ul. Kopernika, miały możliwość przygotowania i spożywania posiłków w sposób najbardziej zbliżony do warunków domowych.
7. Wyższe koszty utrzymania w CAPOW generowane są przez pracowników obsługi zatrudnionych w CAPOW, którzy wykonują pracę na rzecz również innych podmiotów, nie tylko placówek opiekuńczo-wychowawczych.
8. Jeden z istniejących podziałów pomiedzy kadra placówki związany jest z przynależnością do konkretnej organizacji pozarządowej tj. do Stowarzyszenia „Bliziej Domu” bądź związanych z Fundacją „Zielone Wzgórze”.
9. Pracownicy widzą różne przyczyny konfliktu: część z nich wskazuje na nierówne traktowanie przez kierownika jednostki, część widzi przyczynę w nierówności wynagrodzeń będących efektem przekształceń z Karty Nauczyciela, jeszcze inni dopatrują się źródła w przejmowaniu sponsorów dawnego Domu Dziecka przez Fundację „Zielone Wzgórze”.
10. W placówce są zatrudnieni wychowawcy nie zrzeszeni w żadnej z ww. organizacji, co nie jest dla nich komfortowe.
11. Są wychowawcy, którzy wbrew intencji ustawodawcy uważają nadal za konieczne, działania integracyjne prace całego zespołu wychowawców ze wszystkich placówek.

12. Dzieci były i są poddawane wielokrotnie badaniom różnymi ankietami, których zasadność prowadzenia podważali sami wychowawcy.
13. Grafiki pracy wychowawców nie uwzględniają potrzeb wychowanków, na co zwracali uwagę sami wychowawcy, którzy widzą wychowanków średnio co 3 dni, zdarza się, że co 6 dni.
14. Rotacja kadry w poszczególnych placówkach wpływa na destabilizację sytuacji w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jak sprawdził zespół kontrolujący, rotacja ta nie zawsze miała uzasadnienie merytoryczne.
15. Relacje interpersonalne wśród pracowników są nieprawidłowe, zarówno na poziomie, wychowawca-wychowawca, jak i dyrektor – wychowawca oraz dyrektor – księgowość.
16. Z korespondencji przedstawionej kontrolującym wynika, że część środków darczyńców była rozdysponowywana tylko przez wskazanych pracowników placówki, co uzależniało działania koordynatorów od tych osób, a nie od dyrektora placówki. Dyrektor placówki nie miał wpływu na przeznaczenie tych środków.
17. Skierowania wydawane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie do placówki opiekuńczo-wychowawczej są nieprawidłowe. Skierowanie w obowiązującej formie daje możliwość przenoszenia dziecka w ramach trzech placówek opiekuńczo-wychowawczych bez zastosowania art. 108 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Rok 2015 poz. 332)
18. Postawa niektórych wychowawców nie jest zgodna z obowiązującym w CAPOW „Kodeksem Etyki pracowników Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie”

ZALECENIA

1. W pierwszej kolejności troska o dziecko powinna być przedmiotem działań dokonywanych przez wychowawców i dyrektora CAPOW.
2. Zmiany wychowawców w poszczególnych placówkach i grupach powinny być dokonywane tylko i wyłącznie w zakresie niezbędnym dla dobra wychowanków.
3. Pojawiające się różnice zdań w zespole wychowawców w pierwszej kolejności

powinny być rozwiązywane. Fakt, że dorośli nie mogą dojść do porozumienia w zespole wychowawczym, nie może być powodem przeniesienia go do innego zespołu wychowawczego. Wskazane jest zachowanie dotychczasowych zespołów wychowawczych, a w przypadku pojawienia się problemów szkolenie z zakresu pracy w zespole.

4. Przeanalizować grafiki pracy wychowawców, uwzględniając potrzeby wychowanków ustalić godziny pracy wychowawców zapewniające najlepsze rozwiązanie dla dzieci.
5. Zaplanować pracę z zespołem wychowawców, która zapewni lepszą współpracę a nie rywalizację. W razie potrzeby zapewnić wszystkim lub wybranym wychowawcom szkolenia z zakresu komunikacji, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem.
6. Rozważyć możliwość skorzystania z pomocy mediatora w celu rozwiązania sytuacji konfliktowej pomiędzy poszczególnymi wychowawcami.
7. Doboru wychowawców-koordynatorów należy dokonywać uwzględniając potrzebę kompetencji organizacyjnych oraz wysoki poziom zdolności interpersonalnych, w tym umiejętność pracy z zespołem.
8. Ustalić zasady pracy wyznaczonych wychowawców o których mowa w art. 97 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (wychowawców-koordynatorów).
9. Poddawanie ankietyzacji wychowanków powinno być poprzedzone wnikliwą analizą zasadności i celowości takiego badania.
10. Należy zwiększyć godziny pracy psychologa do wymiaru co najmniej pełnego etatu.
11. Dokonać reorganizacji zatrudnienia pracowników obsługi.
12. Należy zlikwidować kuchnię, na rzecz wprowadzenia przygotowywania całodziennego wyżywienia we wszystkich grupach, we wszystkich placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
13. Sporządzić czytelne i jasne zasady przyjmowania przez placówkę pomocy od darczyńców, tak aby dyrektor był odpowiedzialny za ich rozdysponowanie.
14. Wypracować zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.
15. Zadbać o uaktualnienie strony internetowej CAPOW, tak aby uwzględniała ona

odrębność funkcjonowania poszczególnych trzech Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz uwzględniała wszystkie organizacje pozarządowe wspierające CAPOW.

Protokół sporządzono w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kierownik kontrolowanej jednostki, drugi otrzymuje Zarząd Powiatu Tczewskiego.

Kontrolujący:

1. *Grzegorz Buntarczyk*
2. *Agnieszka Szwarc*
3. *Święto Joanna*
4. *Alena*

Dyrektor CAPOW

DYREKTOR
Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych
Protasiuk
mgr *Elżbieta Protasiuk*

Centrum Administracyjne
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych
ul. Wolności 8
83-100 Tczew
tel. 58 401 52 75
fax 58 401 52 001 191933041

Potwierdzenie odbioru protokołu przez kierownika jednostki kontrolowanej.

Data *24.06.2015* Podpis.... *E. Protasiuk*....

